

NOTAT

Dato: 23. januar 2023

Administrative bemærkninger til medlemsforslag om etablering af to fritstående jordemoderklinikker i Region Hovedstaden

Fødeklinikker

I henhold til Sundhedsstyrelsens "Anbefalinger for organisering af fødetilbud" fra 2021 kan en fødeklinik karakteriseres som en klinik, der hverken geografisk, fagligt eller ledelsesmæssigt er en del af et hospital med en fødeafdeling.

På fødeklinikken varetages fødselshjælpen på samme måde som ved hjemmefødsel af en jordemoder, som vil have det nødvendige udstyr til rådighed til den spontant forløbende, ukomplicerede fødsel, samt nødhjælpsudstyr til at påbegynde behandling ved komplikationer hos den gravide og barn.

Ved behov for lægelig intervention, herunder behov for akut forløsning, smertelindring med epiduralblokade eller håndtering af komplikationer for mor og barn efter fødsel, er det nødvendigt at overflytte til hospital med fødeafdeling. Det skyldes, at der ikke kan foretages indgreb eller gives smertelindring ud over lokalbedøvelse og lignende på fødeklinikkerne. Ligesom for hjemmefødsler forventes det således, at en del af de fødende må overflyttes til en fødeafdeling (SST, Anbefalinger for Organisering af fødetilbud s. 38-39).

Juridiske rammer

Det vurderes umiddelbart, at der ikke er noget juridisk til hinder for at oprette fritstående jordemoderklinikker i Region Hovedstaden, så længe selve behandlingen (fødselshjælp) er inden for rammerne af sundhedsloven.

Erfaring fra andre regioner

Administrationen er bekendt med, at Region Sjælland har indgået aftale med en privat jordemoderledet fødeklinik, samt at Region Syddanmark planlægger etablering af to jordemoderledede fødeklinikker.

Region Sjælland

Region Sjælland har indgået en rammeaftale med Roskilde Fødeklinik, der er en privatejet jordemoderledet fødeklinik. Fødeklinikken kan varetage op til 200 fødsler årligt.

Den private fødeklinik kan kun varetage ukomplicerede graviditetsforløb og fødsler, da der ikke er lægehjælp på fødeklammerne, men udelukkende én jordemoder til stede under fødsel.

Derfor skal fødeklinikken ligge i geografisk nærhed af en fødeafdeling, da hospitalet skal overtage den gravide under graviditetsforløbet eller fødslen, hvis der opstår komplikationer. Det betyder også, at hospitalerne skal planlægge med ekstra kapacitet til at kunne overtage en del af forløbene allerede under graviditeten eller i forbindelse med selve fødslen.

I 2021 var 39 kvinder fra Region Hovedstaden visiteret til et forløb på Roskilde Fødeklinik, hvoraf 21 kvinder var førstegangsfødende og 18 kvinder var flergangsfødende. 51 % af de visiterede kvinder til et forløb på Roskilde Fødeklinik blev overført til et offentligt hospital enten før eller under fødslen. Heraf var 41 % førstegangsfødende og 10 % var flergangsfødende.

Roskilde Fødeklinik tilbyder ikke ultralydsdiagnostik. Hvis den gravide ønsker at få foretaget ultralydsdiagnostik som nakkefolds- og misdannelsesskanning, skal kvinden derfor selv booke tid på det offentlige hospital.

Region Syddanmark

Region Syddanmark har endnu ikke erfaring med jordemoderledet fødeklinik, men regionen har med [Budget 2022](#) vedtaget at etablere to jordemoderlede fødeklammer. Målgruppen for fødeklammerne er gravide med en ukompliceret graviditet og forventet ukompliceret fødsel.

Den ene jordemoderledet fødeklinik etableres som regionalt drevet in-house fødeklinik på Det nye Odense Universitetshospital (OUH) i forventet tidligst 2023. I forhold til den anden fødeklinik forventes indgået aftale med en privat fødeklinik med op til 200 fødsler årligt.

Økonomiske bemærkninger

I forbindelse med budgetforslag 2023-2026 blev stillet spørgsmålet:

Hvad ville det koste at udbyde et projekt med en regional, jordemoderledet fødeklinik i en fx 3-årlig periode?

Besvarelsen af det oprindelige spørgsmål tog udgangspunkt i, at Region Hovedstaden indgår en rammeaftale med en privat fødeklinik om varetagelse af op til 200 gennemførte fødsler pr. år, tilsvarende den aftale Region Sjælland har indgået med Roskilde fødeklinik.

Det blev i den forbindelse svaret, at det vil koste ca. 5,4 mio. kr. årligt at oprette en fødeklíník med kapacitet til 200 fødsler, der starter på fødeklíník. Samtidig vil det medføre en besparelse på Regionens fødeafdelinger, hvis en andel af fødslerne varetages af en privat fødeklíník. Det medfører, at de årlige nettodriftsudgifter ved at etablere en jordemoderledet fødeklíník med 200 fødsler om året, er ca. 2,4 mio. kr. årligt.

Det bemærkes, at i forslaget fra Venstre lægges op til to klinikker med i alt 700 fødsler. Derfor kan de anslåede udgifter i budgetspørgsmålet på 5,4 mio. kr. kun bruges som vejledende ift. det nye forslag. Besvarelsen af det oprindelige budgetspørgsmål er vedlagt som bilag.

Fremadrettet proces

Såfremt medlemsforslaget fra Venstre vedtages, udarbejder administrationen et beslutningsoplæg frem mod budgetforhandlingerne 2024 med henblik på uddybning af de faglige, juriske og økonomiske muligheder for at etablere to fritstående jordemoderklinikker i Region Hovedstaden, som håndterer hver 350 fødsler om året. Det bemærkes, at en etablering af fritlæggende fødeklíník kan få betydning for grundlaget for opbygning af budget og finansiering til det besluttede nye fødested på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, hvilket vil blive undersøgt nærmere, hvis forslaget fremmes.